

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ   تَحْمَدُهُ وَنُصَلِّيْ عَلٰی رَسُوْلِهِ الْكَرِیْمِ   وَعَلٰی عَبْدِهِ الْمَسِيْحِ الْمَوْعُوْدِ

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 15.07.2016

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਜਮਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਮੂਲੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਓਪਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ । ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪੁਰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਮਾਨਤਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੁਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਅਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅਮਾਨਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ।

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖ਼ਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 15 ਜੁਲਾਈ 2016 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਬੈਤੁਲ ਫ਼ਤੂਹ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਖੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਜਮਾਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਚਣ ਦਾ ਸਾਲ ਹੈ । ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਹੁਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਚੋਣ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਹਨ । ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਓਥੇ ਆਜ਼ੀ ਤੇ ਵਿਨਮ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਰੱਬ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਝੁਕਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਦੁਆ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਦੇਵੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਮੁੜ ਨਿਰਵਾਚਤ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਓਥੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਨਮ੍ਹਤਾ ਭਰੀ ਦੁਆ ਵੀ ਮੰਗਣ ਕਿ ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਗੁਣਾ ਸਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਅਮਾਨਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਤਾਹੀਆਂ, ਸੁਸਤੀਆਂ ਤੇ ਗਫ਼ਲਤਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬਬ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਮਾਨਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਕ ਤਾਂ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਉਸ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜੋ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁੜ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਅਮਾਨਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸੁਸਤੀਆਂ,

ਕੁਤਾਹੀਆਂ ਤੇ ਗਫਲਤਾਂ ਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਅਮਾਨਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਰੱਬ ਤੋਫੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ । ਚੇਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਮਾਤੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਢਲੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਓਪਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ । ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪੁਰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਮਾਨਤਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੁਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਅਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅਮਾਨਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ । ਇਕ ਥਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਆਪ ਕਥਨਾ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਉੱਪਰ ਚਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੱਸੀ ਹੈ ਕਿ 'ਵਲਮੂਫ਼ੂਨਾ ਬਿ ਅਹਦਿਹਿਮ ਇਜ਼ਾ ਆਹਾਦੂ' (وَالْمُؤْفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا) ਅਰਥਾਤ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਜੱਦ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਲੈਣ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ । ਸੋ, ਇਕ ਮੁਢਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਜਮਾਤੀ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਚਾਈ ਉੱਪਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ । ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿੱਚ ਰਤਾ ਵੀ ਵਿੰਗ ਜਾ ਘਾਟ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਮੂਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ, ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਮਾਨਤ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ । ਸੋ, ਉਮਰਾ (ਪ੍ਰਧਾਨ) ਸਦਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਨਮੂਨੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਆਪਣੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ । ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਤਰਬੀਯਤ (ਸੀਖ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ) ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਸੀਖ ਤੇ ਸਿੱਖਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਬੀਯਤ (ਸੀਖ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ) ਦਾ ਕੰਮ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੱਦ ਨਮੂਨੇ ਕਾਇਮ ਹੋਣ, ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹੈ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪ ਵੀ ਇਹਨਾ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ । ਸੋ, ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀਜ਼ ਤਰਬੀਯਤ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਮੂਨੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿ ਜਮਾਤ ਦੀ ਤਰਬੀਯਤ (ਸੀਖ, ਸਿਖਲਾਈ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ) ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਮੈਂ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵਰਨਣ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆਂ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਰਬੀਯਤ (ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ) ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੂਜੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਬੀਯਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਉੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਉਧਾਰਣ ਲਈ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਮਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਅਮੂਰਆਮਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਤਬਲੀਗ (ਪ੍ਰਚਾਰ) ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਜ਼ਾ (ਨਿਆਲੈ) ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਮੈਂ ਅਧਿਕਤਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿ ਤਰਬੀਯਤ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਹ ਘਰ ਕੇਵਲ ਕੇਵਲ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਤਰਬੀਯਤ ਦਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਆਮਲਾ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜਲਿਸੇ ਆਮਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਰਬੀਯਤ ਕਰੇ । ਅਮੀਰ ਜਮਾਤ, ਸਦਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਤਰਬੀਯਤ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ । ਜੋ ਰੱਬ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਮੰਤਵ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਦਾ,

ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਲੇ (ਕਰਾਰਜ ਕਰਨੀ ਕਮੇਨੀ ਕਮੇਟੀ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ? ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਕਵਾ ਨਹੀਂ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੱਕ ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਇਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ । ਸੋ, ਉਮਰਾ, ਸਦਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਜਤਨ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਸੱਠਗੀਆਂ ਨਮਾਜ਼ ਸੈਂਟਰ ਅਬਾਦ ਹੋਣਗੇ ਓਥੇ ਉਹ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਮਿਹਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਮਲੀ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨਾਲ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਦੀਆਂ ਮਿਹਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣਗੇ । ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਸਾਨੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ । ਕੇਵਲ ਗਲੱ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ । ਸੋ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਇਜ਼ੇ ਲੈਣ ਕਿ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਹੈ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ :

‘يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ مَا لَمْ يَكُنْ لَكُمْ بِهِ حَقٌّ أَنْ يَسْمَعَ قَوْلَكُمْ عَشْرَ دَرَجَاتٍ مِمَّا قَالْتُمْ لِيُكَلِّمَ الَّذِينَ يَشَاءُ وَيُخَوِّفَ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ’ (التَّقْوَانِ) ਅਰਥਾਤ ਹੇ, ਮੋਮਿਨੋ ਉਹ ਗਲੱ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਜੂਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਆਇਤ ਹੀ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਆਪ ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਣਗੇ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਤੇ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਗਲਬਾਤ ਸੱਚੇ ਮਨ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤਾਕਤ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ।

ਸਾਡੇ ਅਮਲ ਤੇ ਕਹਿਣੀ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ । ਸੋ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਇਜ਼ੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ । ਜਿੱਥੇ ਫ਼ਾਸਲੇ (ਦੁਰੀ) ਬਹੁਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਘਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਜਾਂ ਨਮਾਜ਼ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਓਥੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਮੁਢਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਇਬਾਦਤ ਅਤੇ ਇਹੋ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ । ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਸਤੀ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਉਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸਗੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਕੀਕੀ ਮੋਮਿਨ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ । ਕੋਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਉੱਪਰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸਗੋਂ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਬਿਲਕੁਲ ਭਿੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹਮੱਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਾਮ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਮ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਕੋਮ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਕਈ ਵਾਰ ਕਈ ਗਲੱ ਵੀ ਸੁਨਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ । ਜੇਕਰ ਸੁਨਣੀਆਂ ਪੈਣ ਤਾਂ ਸੁਣ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ । ਇਹ ਜਾਇਜ਼ਾ ਤਾਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਿਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਕਿੰਨਾ ਉੱਚਾ ਹੈ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਆਜ਼ਜ਼ੀ ਤੇ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ । ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਬਦਤਮੀਜ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਤੂ ਤੜਾਕ ਕਰਨਾ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੰਦੇ

ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਧਾਰਣਾ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਝਗੜੇ ਅਰੰਭ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਉੱਪਰ ਅਤਿਅੰਤ ਭੈੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਭਿਜਵਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਧਿਆਨੀ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਭਿਜਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਐਨ੍ਹਾ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਬਿਨਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰੀ ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਸ਼ਟ ਝਲੱਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਕਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹਾਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਕਈਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕੇਵਲ ਬੇ ਧਿਆਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇੜਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤਰਜੀਹ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਸੋ, ਹਕੀਕੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਆਪਣੀ ਅਮਾਨਤ ਦਾ ਉਚਿਤ ਹੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੱਦ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਸ਼ਟ ਸਮਝ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਮਿਆਰ ਵਧੇਗਾ । ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਕ ਮਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹੱਕ ਦੇਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ । ਅਸੀਂ ਗ਼ੈਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਤਾਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੱਦ ਹਰ ਪੱਖ 'ਤੇ ਹੱਕ ਲੈਣ ਅਤੇ ਹੱਕ ਮਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹੱਕ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਮਿਆਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ ਜੋ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਫਿਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਜ਼ਜ਼ੀ ਤੇ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਸਬਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡਿਆਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੰਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਰੱਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਦ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਜਮਾਤ ਲਈ ਵੀ ਲਾਭ ਦੀ ਥਾਂ ਹਾਨੀ ਦਾ ਸਬਬ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਕਈ ਲੋਕ ਜੇਕਰ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਤੇ ਆਜ਼ਜ਼ੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੱਦ ਆਪਣੇ ਮਾਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਿਭੇਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਝੱਟ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਫ਼ਸਰੀ ਦੀ ਰੱਗ ਜਾਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਰੋਹਬ ਆਪਣੇ ਮਾਤਹਿਤ ਨਾਲ ਹੰਕਾਰੀ ਰਵਈਏ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਸੋ, ਆਜ਼ਜ਼ੀ ਤੇ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਬਣਾਉਣੀ ਆਜ਼ਜ਼ੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਹਕੀਕਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖੁਲ੍ਹਦੀ ਹੈ ਜੱਦ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਾਤਹਿਤ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਗੱਲ ਕਰ ਦੇਵੇ ਫਿਰ ਇੰਸਾਫ਼ ਉੱਪਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਕੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ।

ਫਿਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਤਹਿਤਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਉ ਕਰਨ । ਫਿਰ ਉਸ ਚੰਗੇ ਵਰਤਾਉ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਇਬ ਤੇ ਮਾਤਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਮਾਤੀ ਕੰਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮਿਲਦੇ

ਰਹਿਣ । ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਦਾਨਾਈ ਤੇ ਮੇਰੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਸਬਬ ਮਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਜੱਦ ਇਹ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਕੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਓ ਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੱਬ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਨਾਲ ਰੱਬ ਦਾ ਸੁਲੂਕ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਐਨ੍ਹੀ ਬਰਕਤ ਪਈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਸੋ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਮੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਮਾਤੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਮੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਜੀਵਨ ਵਕਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਮੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਮਾਤ ਦੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਮਿਹਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੰਮ ਤਾਂ ਰੱਬ ਆਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਤਜਰਬਾ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਗਿਆਨ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਫਿਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜੋ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਹ ਖੁਸ਼ਦਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਅਖਲਾਕੀ (ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ) ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਹੈ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ : ‘ਵਕੂਲੁ ਲਿਨੱਸਿ ਹੁਸਨਾ’ (وَقَوْلُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا) ਅਰਥਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਓ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਅਖਲਾਕੀ (ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ) ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਓ । ਸੋ, ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਮੁਢਲਾ ਆਚਰਣ ਹੈ ਜੋ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਮਾਤਹਿਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੱਦ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਓਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੱਦ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਚੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਾਮ ਨੇ ਇਕ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਯਮਨ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਫੈਲਾਉਣਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪਨਪਣ ਨ ਦੇਣਾ । ਸੋ, ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਨਸੀਹਤ ਹੈ ਜੋ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਬੰਧਾ ਵਿੱਚ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਣ ਦੀ ਰੂਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਫਿਰ ਉਮਰਾ ਤੇ ਸਦਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀਜ਼ ਦਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਜੋ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਝੱਟ ਤੇ ਪੂਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ । ਕਈ ਜਮਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ । ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਲੜਾਉਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਖਕੇ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ।

ਮੁਸੀਆਨ (ਵਸੀਯਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ) ਬਾਰੇ ਵੀ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੁਸੀਆਨ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤੇ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਚੰਦੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰਖਣਾ ਹਰ ਮੁਸੀ (ਵਸੀਯਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ) ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮੁਸੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਪੂਰਾ ਰਖਣ ਅਤੇ ਜੱਦ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਵੀ ਕਰਾਉਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚੰਦੇ ਦੀ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ?

ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਕ ਗੱਲ ਮੁਬੱਲਗ਼ੀਨ ਅਤੇ ਮੁਰੱਬੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਥਾਂ ਮੁਰੱਬੀਆਂ ਤੇ ਮੁਬਲੱਗ਼ੀਨ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਮੀਟਿੰਗਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ । ਮੁਬਲੱਗ਼ ਇੰਚਾਰਜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗਜ਼ ਬਕਾਇਦਾ ਹੋਣ । ਜਮਾਤੀ ਤਰਬੀਯਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਵੇ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਜਮਾਤੀ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀਜ਼ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਜਮਾਤਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਭਿਜਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ । ਮੁਰੱਬੀ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਰਨ ਕਿ ਹਰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਕੰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀਜ਼ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੇ ਤਰਬੀਯਤੀ (ਸੀਖ ਸਿਖਲਾਈ) ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਓਥੇ ਮੁਰੱਬੀ ਤੇ ਮੁਬਲੱਗ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਸਾਰਿਆਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਫ਼ੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਆਪਣਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਗੁਣਾ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹਰ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਨਾਲ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰਣ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ।

Khulasa Khutba 15.07.2016

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Tarnslated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131